

Halkların Demokratik Partisi (HDP) Meclis İnsan Hakları İnceleme Komisyon üyesi ve Mardin Milletvekili Ebru Günay'ın cezaevlerinden kendilerine ulaşan hak ihlallerine ilişkin raporu.

Raporda cezaevlerindeki ihlaller

Elazığ Cezaevi

* Mahpusların askeri bir içtima alırcasına sayım yapılmaya çalışıldığı, buna karşı koyan mahpusların sürüklenerek havalandırmaya götürüldüğü, mahpusların fiziki işkenceye tabi tutulduğu, hakarete maruz kaldıkları, kadın ve erkek mahpusların sıklıkla süngerli odaya atıldıkları, mahpusların yaşadıkları hak ihlalleri ve sıkıntılar nedeniyle muhatap bulmakta zorlandıkları, kurum yetkililerinin görüşme esnasında kendilerinden “esas duruşta” beklentilerini istedikleri, bunu kabul etmeyen mahpusların görüşme gerçekleştiremediği belirlendi.

* Mahpuslara, temizlik malzemelerine ulaşmalarında ciddi engellemeler çıkarıldığını, mahpuslara sıcak su verilmemekte, soğuk sular ise kesik kesik verilmektedir. Su, kotalı olarak verilmekte.

* Mahpusların özel eşyalarına keyfi bir şekilde el konulduğu, kantinden aldıkları ürünlerin de çok pahalı olduğu belirlendi.

* Bazı mahpusların bir yıldan uzun süre tek kişi olarak tutulduğu, kaldıkları odaların her iki yanındaki odanın başkalarıyla iletişim kurmasına engel olmak amacıyla boş bırakıldığı belirlendi.

* Mahpusların bir kısmı yemeklerin besin değeri ve miktar yönünden de yetersiz olduğunu, temel ihtiyaçlarının karşılanmadığını belirterek özellikle hasta mahpusların diyetlerine uygun yemeklerin verilmediğini bu yüzden söz konusu hasta mahpusların aç kaldıkları, yine hapisyanede bulunan çocuklara gerekli hassasiyetin gösterilmediği, almaları gereken besin maddelerini alamadıkları tespit edildi.

* Mahpusların, keyfi tutuma ve işkenceye tabi tutulmalarına karşı göstermiş oldukları tepki nedeniyle disiplin cezalarıyla sindirilmeye çalışıldığı, keza birçok mahpusun 3 aylık disiplin cezası aldığı tespit edildi.

* Mektuplara, kurumlara gönderilen, dilekçelere, yazılara el konulması, tutanak tutularak disiplin soruşturması başlatılması, keyfi disiplin soruşturmaları ve disiplin cezaları verilmesi.

Tarsus T Tipi Kapalı Cezaevi

* Cezaevi girişinde çıplak aramaya maruz kalmaları,

- * Hasta mahpusların tedavilerinin yapılmaması yahut geç yapılması,
- * Hasta mahpusların muayenelerinin kelepçeli ve erkek asker gözetiminde yapılması,
- * 16 kişilik koğuşlarda 19 ve daha fazla kişi kalınması ve bazı mahpusların yerde yatmaları ya da iki mahpusun aynı ranzada yatmaları,
- * Koğuşlarda ışıklandırmanın yetersiz oluşu, havalandırma alanının küçük olması, cezaevinin fiziki yapısının iklim koşullarına elverişsiz olması,
- * İçme suyunun sağlıklı, hijyenik ve içilebilir olmaması,
- * Çoğunlukla hukuka uygun gerekçeler olmadan disiplin cezaları verilmesi,
- * Cezaevindeki gardiyanların tutsaklara provokatif ve düşmanca yaklaşımları,
- * Neredeyse haftada bir defa oda baskınlarının yapılması ve tutsakların eşyalarının dağıtılıp tahrip edilmesi.
- * Disiplin cezaları gerekçe gösterilerek sık sık tutsakların infazları yakılmakta.
- * Tutsakların kendi paralarıyla aldıkları gazete ve radyolara bakanlık talimatı denilerek el konulmakta.
- * İnfaz yasası ve yönetmeliği uyarınca, mahpuslara tanınan haftalık sosyal ve kültürel faaliyet sürelerine uygun davranılmayarak kısıtlamalara gidilmesi.

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi

- * Radyo ve televizyon verilmemekte.
- * Yasaklı olmamasına rağmen kitaplar tutsaklara verilmemekte.
- * Mahkûmların haftalık 10 saat olan sohbet ve sportif faaliyet hakları cezaevi idaresi tarafından tamamen engellenmekte.
- * Cezaevi yönetimi hakkında yazılan dilekçeler hiçbir suretle gönderilmesi gereken kurumlara ulaştırılmamakta.
- * Çıplak arama dayatması bu cezaevinde de hala uygulanmakta.
- * Ağırlaştırılmış müebbet cezası alan tutsaklar günde en fazla bir saat havalandırmaya çıkarılmakta.

- * Kış aylarında dahi tutsaklara sıcak su haftada sadece iki gün ve kısıtlı şekilde verilmekte.
- * Tutsaklar senelerdir kütüphaneye götürülmemekte.

Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi

- * Havalandırma kapıları mevzuata göre değil, keyfiyete göre erken kapatılmakta ve geç açılmakta.
- * Tutsakların revire gitmesi keyfi bir şekilde engellenmekte ve acil durumlar da dahil ayda maksimum bir defa revire gidebilmekte.
- * Telefon görüşmelerinde tekmil dayatması yapılıyor.
- * Hastane sevkleri ciddi şekilde geciktirilmekte.
- * Hastane sevklerindeki, dosya ve sevk belgelerine “dikkat kaçır, kaçırılır” ibaresi ve “örgüt isimleri” yazılmaktadır. Bu uygulama, doktorlar ve sağlık çalışanları üzerinde olumsuz etki yaratmakta.
- * Haftalık 10 saat olan spor, sohbet ve kültürel aktivite hakkı kısıtlanmakta ve ayda maksimum 20 saat olacak şekilde düzenlenmekte.
- * Yasada belirlenen 6 ayda bir oda değişikliği hakkı hiçbir şekilde uygulanmamakta.
- * Gece-gündüz farkı gözetmeksizin gardiyanlarca sürekli baskınlar yapılmakta ve tutsakların eşyaları talan edilmekte.
- * Yeni Yaşam gazetesi tutsakların talebine rağmen cezaevi yönetimince içeri alınmamakta.
- * Kantindeki ürünler tutsakların karşılayamayacağı şekilde fahiş fiyatlardan satılmakta.

Balıkesir Cezaevi

- * Tutsakların kendi parasıyla aldığı radyolara cezaevi yönetimi tarafından el konuldu.
- * Haftalık 10 saat olan sportif faaliyet hakkı tamamiyle engellendi.
- * Revire gitmek neredeyse tamamen yasaklanmış veya gitme süreci geciktirilmekte.
- * 10 kişinin kalabileceği odalarda 16-17 kişi kalmakta.
- * Yemekler hem kötü hem de 5 kişilik yemek 15-20 tane tutsağa verilmekte.

Adana K rk ler Cezaevi

- * Cezaevine yeni gelen tutsaklara çıplak arama dayatılmakta ve darp edilmekte.
- * Sportif faaliyet hakları ellerinden alınmakta.
- * Gazete ve dergiler yasak olmamasına rağmen tutsaklara verilmemekte.

İzmir  demiŐ Cezaevi

- * Kantin İzmir Cezaevinde ciddi bir sorundur. Hem kantindeki ürünlerin fiyatının fahiş olması hem de istenen ürünlerin karŐılanmaması.
- * Kantinden satın alınan radyolara bakanlık talimatı denilerek el konulmakta.
- * Daha öncesinde 15 günde bir revire çıkarılma hakkı yine bakanlık talimatı denilerek ayda bir defaya çıkarıldı.
- * Hastane sevkleri ya çok geç yapılmakta ya da hiç yapılmamakta. Ve hastane sevklerinde eŐlik eden askerlerce tutsaklara psikolojik iŐkence uygulanmakta.
- * Aile ve avukat görüŐleri hem kısa tutulmakta hem de giriŐlerde ailelere arama adı altında ciddi sorunlar çıkarılmakta.
- * Tutsaklar kütüphaneye g t r lmemekte. Kitaplara da sürekli gerekçeler gösterilerek el konulmakta.